

Udsigt over Djævnkløften mod Dalby Kirke. Foto: Hans Jørn Anhøj

GEOGRAFISK HAVES VENNER

Nyhedsbrev nr. 4 – 2017

www.geografiskhavesvenner.dk

Sæsonafslutning

Af Hans Jørn Anhøj

Mens dette skrives, er der to dage til sæsonafslutningen den 30. oktober for frivilliggruppen i Geografisk Have. Man mødes i Havens store væksthuse, hvor sæsonen evalueres af deltagerne, Havens ledelse informerer om kommende tiltag og ikke mindst snakkes og hygges i lange baner af de 35, der har tilmeldt sig. Jeg glæder mig og vil nyde oplevelsen af de frivilliges glæde ved at komme i Geografisk Have og deres gode indbyrdes forhold.

Sæsonafslutningen skal dog ikke opfattes helt bogstaveligt, for snart er det tid til Jul i Haven, der også involverer et antal frivillige.

En tradition er ved at blive skabt, når Geografisk Have i samarbejde med GHV igen i år inviterer til Jul i Haven. Det sker i weekenderne d. 25.-26. november og 9.-10. december. Med Haven som en stemningsfuld ramme afholdes forskellige arrangementer for børn og voksne - og selvfølgelig er det dér, man køber sit dekorationsmateriale og juletræet!

Program kan ses på GHV's og Geografisk Haves hjemmesider.

Det frivillige arbejde i Haven er vigtigt, men det kan ikke fremhæves for meget eller for ofte, at dit og 400 andres medlemskab af Geografisk Haves Venner udgør et helt afgørende fundament for foreningens arbejde til gavn for Geografisk Have!

Bæredygtighed i Geografisk Have

Af Villy Juknelis

Geografisk Have (GH) har en vision om at blive center for havebrug, og derfor er det vigtigt, at der findes en balancegang mellem det gode gamle og det spændende nye. Kort sagt forsøger GH at integrere nye projekter i eksisterende rammer.

Frodighed i den økologiske køkkenhave. Foto: Villy Juknelis

Et vellykket eksempel på det er Gardenhood - et samarbejdsprojekt mellem GH og Landsforeningen Praktisk Økologi - hvor undertegnede er aktivt involveret. Det går ud på, at alle interesserede mødes en gang om ugen og dyrker økologisk køkkenhave. Projektet har kørt siden 2016 og fortsætter næste år.

Den økologiske køkkenhave har fået plads i én af

Temahaverne, som var et uinteressant rum med græsplæne og et par plantekasser, hvor man i dag kan man se mange forskellige grøntsager, krydderurter og spiselige blomster. Især i august måned overraskede frodigheden. Derfor er Gardenhood et godt eksempel på, hvordan GH kan fornyes. Her tog vi noget, som var ikke fungerende og tilføjede tidens trend – økologi.

Økologisk køkkenhave er ikke det eneste resultat af projektet Gardenhood. Det kan afsløres, at GH og Landsforeningen Praktisk Økologi er i gang med at søge midler og planlægge kursus i kompost for Havens gartnere. Det er ikke smart at betale mange penge for at komme af med haveaffald - og dernæst købe ny jord. Desuden kan et kompostanlæg blive en attraktion i sig selv for havens gæster.

Løvfald ved Duetræet. Foto: Henning S Højvælde

Hvad snakker bestyrelsen mon om?

Af Hans Jørn Anhøj

Den 1. december afholder GHV's bestyrelse sit årlige temamøde, hvor en række emner tages op til en mere grundig snak, end der er tid til på de almindelige bestyrelsesmøder i løbet af året. Her er et par af de aktuelle emner:

De økonomiske relationer til Geografisk Have: Der skal desværre indbetales 17,5% til staten (kaldet gavemoms) af alle beløb, der doneres af GHV til Geografisk Have. Det er jo et ærgerligt "spild", og målet er at finde en form, hvorved udgiften kan undgås.

GHV's rolle i fremtiden: Geografisk Have har nu i tre år været selvejende institution med egen bestyrelse, det frivillige arbejde for Haven fylder stadig mere, og de økonomiske relationer mellem GHV og Haven ændres formentlig. Denne udvikling skaber behov for, at vi tager bestik af, om foreningens rolle ændrer sig og i givet fald hvordan.

Medlemmernes kontingentperiode: Geografisk Haves sæsonåbning er fra i år 1. april, og det medfører et behov for ændring af GHV's kontingentperiode.

Referat af temamødet bliver lagt på foreningens hjemmeside.

Nyt fra Frivillig-gruppen

Af Kirsten Asmussen

Nu er sæsonen for de frivilliges arbejde i Geografisk Have slut for i år. Der er ydet tæt på 3.000 timers frivilligt arbejde af både caféholdet, haveholdet og ved hjælp til diverse arrangementer i Haven.

På haveholdet har vi efterhånden fået en god og stabil gruppe af handymænd. De er en uvurderlig hjælp og klarer mange små og store opgaver. Det kan være stole i Caféen, der skal have nogle skruer efterspændt eller en rude i Rosenhavens glashytte, der skal skiftes.

Af store opgaver, som vores handymænd i år har kastet sig over, er rensning med højtryksspuler og efterfølgende maling af de mange flethegn ved gårdhaverne. Cykelskuret ved mandskabsporten har længe stået med hul i taget. Det var også en sag for vores ihærdige og opfindsomme handymænd, der i den samme runde fik justeret og fuldført flisebelægningen. Nu kan cyklerne igen stå fint og tørt.

Handymænd i smarte bukser. Foto: Kirsten Asmussen

Når man er rigtig handmand, har man også det helt rigtige udstyr. Se blot på billedet, som viser deres arbejdsbukser! De er både trafiksikre med reflekser, har et utal af lommer, som kan indeholde det nødvendige værktøj - og de har selvfølgelig de helt rigtige farver.

I Havens Café, som en gruppe af frivillige har bemandet 5 dage om ugen i hele sæsonen, har der også været stor travlhed. Der er solgt mange kopper kaffe, kager, æblekager med flødeskum, sandwich og ikke mindst is og slik til børnene.

Der arbejdes hårdt på fremstilling af most. Foto: GH

Kan man lide at komme i kontakt med gæsterne, er det et dejligt sted at arbejde. Det giver også meget ofte den bonus at modtage ros for den flotte have, inden gæsterne går hjem.

Det har været endnu et år, hvor der er udvist stor flid, og en masse projekter er udført af de resterende på haveholdet. Sæsonen i Rosenhaven med pudsning af roserne blev lidt kort – først p.g.a. en kold forsommer - og senere af den megen regn og blæst, så den flotte blomstring varede ikke ret længe. Til gengæld voksede ukrudtet vildt og voldsomt blandt roserne. Der har de frivillige gjort stor gavn ved at holde bedene pænt.

Smagsprøver på friskpresset most. Foto: GH

I år har der været aktiviteter i Haven i efterårsferien, og her hjalp de frivillige en enkelt dag, hvor der var fokus på æblet.

Hertil har GH anskaffet en æblerasper og -presser. Mange interesserede – især familier med børn, som lærte processen fra æble til most - mødte op først til smagsprøver af æblemost, og senere på dagen for at presse egne æbler og få den friskpressede most med hjem i de medbragte flasker.

Guld Azalea eller Rhododendron luteum

Af John Norrie

I kender den sikkert, men har den ikke i haven. Det bør man have. Selvom det er en af de billige, ikke særlig agtede Rhododendron, så er den livskraftig, blomsterrig, duftende og har pragtfulde høstfarver. Den er let at dyrke, kræver ikke den store forberedelse, når den skal plantes. Der blandes blot noget spagnum og gerne bladkompost i jorden. Det må gerne være en lettere jord. Har man ikke det, bør der blandes 5–10 cm vasket grus i jorden. Jorden skal være til den sure side.

Rhododendron luteum hører til azaleaerne og sektionen Pentathera. Carl von Linné gav den navnet *Azalea pontica*. Navnet *Rhododendron luteum* fik arten endeligt i 1830, og det holder vi fast i endnu. Arten er udbredt i det sydøstlige Europa med hovedudbredelsesområde i bl.a. det sydøstlige sortehavsområde og med enkelte bestande i Østrig og op til det sydlige Polen.

Det er den eneste azalea der vokser vildt i Europa. Her har den forvildet sig i både Tyskland og England. Heldigvis ikke som ukrudt og dermed som invasiv art. Det betyder for os, at den er let at formere ved frø, men også ved udløbere. I naturen spreder den sig mest med udløbere, hvor den danner krat og underskov. Her kan den optræde som besværligt ukrudt på græsgangene. Det betyder samtidig, at den tåler beskæring godt.

Hos os kan den vokse i skygge og endda blomstre. Dog bliver blomstringen rigest, når den får sol en del af dagen.

Guld Azalea. Foto: John Norrie

Guld Azalea bliver ca. 2–3 m høj og bred i Danmark. Bladene er 5–15 cm lange og 1,5–4 cm brede. I

begyndelsen er bladene hårede, senere glatte. Om efteråret farves de livligt røde til orange.

Blomsterne er tragtformede gule og stærkt duftende med klæbrig yderside. Blomstringen begynder i juni og varer nogle uger. Blomsterne åbner sig lige før eller samtidig med løvspring, oftest enkeltvis. Den successive åbning af blomsterne betyder en længere blomstringstid.

På trods af dette, er det en af de Rhododendron, jeg synes hører til i enhver have, da den er så let at dyrke, og samtidig giver så mange fine oplevelser fra vår til høst.

Generalforsamling

Reservér allerede nu

søndag eftermiddag den 11. marts 2018

til GHV's generalforsamling og foredrag.

Dagsorden m.m. følger

i Nyhedsbrev 1/2018

Planter fra Geografisk Have

Af Hans Jørn Anhøj

Fra næste år bliver det muligt at få en lille bid af Geografisk Have med hjem i form af en plante, der er direkte afkom efter en af havens planter! GHV har i samarbejde med Geografisk Have indsamlet formeringsmateriale (stiklinger) fra ca. 20 arter og leveret det til en planteskole, der sørger for produktionen. Foreningens mangeårige medlem, Anne Marie Pedersen, Lønbæk Planteskole, producerer helt uden udgifter for os et mindre antal af hver art i en god plantekvalitet. Stor tak for Anne Maries indsats!

Hydrangea serrata "Imperatrice Eugenie". Foto HJA

Planterne, bl.a. Hortensiaen på billedet, vil blive solgt ved indgangsbygningen og evt. på auktionen under det årlige Plantemarkedet Grundlovsdag. På GHV's hjemmeside findes en oversigt over, hvilke arter og sorter, der er udvalgt til opformering.

Julegaveidé!

Tænk engang, hvor et medlemskort til GHV ville være en kærkommen gave til enhver, der holder af at komme på tur i Geografisk Have.

Pris: Enkeltmedlem kr. 260

Pris: Dobbelt og enkelt + leds. kr. 360

Pris: Pensionist (fyldt 65) kr. 185

NB! Du får den smukke publikation om GH som ekstra gave til det nye medlem.

Bestil på www.geografiskhavesvenner.dk

Giv plantemarkedet din stemme!

Af Hans Jørn Anhøj

Plantemarkedet Grundlovsdag i Geografisk Have har opnået en fornem finaleplads i en konkurrence om at blive kåret som Koldings bedste event/begivenhed i 2017.

Konkurrencen er udskrevet af Ugeavisen Kolding, der kårer vinderen den 27. november på grundlag af det endelige stemmetal. Du kan stemme indtil den **27. november kl. 9** ved at benytte dette link

<http://ugeavisen.dk/byensbedste2017/Byens-Bedste-Stem-paa-din-favorit/artikel/331795>

Glædelig jul og godt nytår!